

РОЛЬ ЄВРОРЕГІОНІВ У РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

У статті надано загальну характеристику, висвітлено основні напрями діяльності та визначено роль єврорегіонів у розвитку туристичної індустрії України. На основі аналізу наукових статей, офіційних друкованих та електронних джерел було визначено відмінності у діяльності єврорегіонів у сфері гостинності на західному і на східному кордонах України. За результатами проведеного огляду та порівняти напрямів діяльності єврорегіонів у сфері туризму визначено ряд проблем та надано рекомендації щодо подальшого розвитку транскордонного туризму.

Ключові слова: єврорегіон, прикордонні регіони, транскордонне співробітництво, туризм, напрями діяльності, розвиток.

Постановка проблеми. Останнє десятиріччя все більшої актуальності набувають процеси інтеграції та глобалізації, що спостерігаються як в Україні так і за її межами. Не останню роль на шляху до інтеграції України у світові взаємовідносини відіграє транскордонне співробітництво прикордонних регіонів з сусідніми регіонами інших держав.

Одним з ключових індикаторів успішності соціально-економічного розвитку держави та її інтегрованості у світове співтовариство є туристична індустрія. З іншого боку розвиток даної галузі виступає своєрідним каталізатором розширення діяльності у суміжних, родинних галузях. Отже розвиток туризму має стати однією з ключових цілей реалізації транскордонного співробітництва на території України, тим паче, що наша держава та її прикордонні регіони мають достатній потенціал для налагодження партнерських відносин у даній сфері діяльності.

Основною формою реалізації транскордонного співробітництва на території України виступають єврорегіони – організаційні форми співробітництва адміністративно територіальних одиниць європейських держав, що здійснюються відповідно до дво- або багатосторонніх угод про транскордонне співробітництво [1, с. 22], передбачають визначення територіальних меж впливу та відповідної організаційної структури. Наша держава вже має 20-річний досвід реалізації транскордонного співробітництва, адже перший євро регіон було створено у 1993 році. У зв'язку з цим виникає питання яких результатів вже досягнуто, чи приділяється увага розвитку туристичної галузі в рамках даних парт-

нерських утворень на території України, за якими напрямами розвитку туризму співпрацюють партнери.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогоднішній день проблеми транскордонного співробітництва та зокрема функціонування єврорегіонів торкається багато як українських так і закордонних науковців, зокрема Б. Дубовик [2], Н. Ільченко [3], І. Студенніков [4], А. Лавренчук [5] та ін.

Між тим варто зазначити, що дослідженням питань транскордонного співробітництва та функціонування єврорегіонів у контексті розвитку туристичної індустрії в Україні та за кордоном займаються не так вже й багато вчених, серед них можна відзначити Н. Василюху [6], М. Біль [1], Р. Гришко [7], С. Донських [8].

Аналіз наукових публікацій зазначених авторів дає змогу зробити висновок, що майже всі дослідники розглядають проблему транскордонного співробітництва у галузі туризму з точки зору висвітлення загальнодержавних проблем та перспектив. Наприклад, Н. Василюха визначає позитивні та негативні фактори впровадження транскордонного співробітництва [6, с. 163-164]. М. Біль [1, с. 22-23] надає визначення поняттю транскордонного співробітництва у галузі туризму, висвітлює нормативно-правові засади функціонування такого партнерства на міжнародному, національному та місцевому рівнях, визначаючи основні недоліки, а саме на обмежені повноваження місцевих органів влади та відсутність чіткої системи контролю за реалізацією спільних проектів. Р. Гришко взагалі приділяє увагу тільки партнерським взаємовідносинам між прикор-

донними українськими та польськими регіонами.

Цікавий погляд на проблему транскордонного співробітництва та туризму пропонує білоруський дослідник С. Донсіх. Він розглядає туризм як первинний фактор розвитку транскордонного співробітництва, а не навпаки.

Всі автори поверхнево розглядають євро регіони та зокрема і ті що функціонують в Україні, як можливий інструмент розвитку туристичної індустрії.

Визначення невирішених частин проблеми. Отже огляд наукових публікацій засвідчив, що дотепер не було проведено ґрунтовного аналізу щодо функціонування існуючих в Україні євро регіонів у контексті розвитку туризму. Відсутня також інформація стосовно результатів, які вже отримано на сьогоднішній день безпосередньо у туристичній галузі, що саме отримала Україна від партнерських відносин прикордонних регіонів для розвитку своєї індустрії гостинності.

Мета статті. Систематизація наявної інформації та визначення ролі і напрямів діяльності євро регіонів у розвитку туристичної індустрії України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення євро регіону дає змогу його учасникам створювати спільні економічні структури, розвивати прикордонну торгівлю, реалізовувати різноманітні проекти в галузі туризму, екології, спорту та культури. У межах євро регіону усуваються митні бар'єри й перешкоди для пересування робочої сили. Взагалі варто зазначити що розвиток партнерських відносин між прикордонними регіонами у будь-якій сфері життєдіяльності так чи інакше сприяє розвитку туризму, і навпаки реалізація спільних проектів у туристичній галузі надасть поштовх до розвитку економічних, соціальних та культурних зв'язків.

На території України сьогодні створено та функціонує вісім євро регіонів, чотири з яких розміщені на кордоні з ЄС: „Буг”, „Карпати”, „Верхній Прут”, „Нижній Дунай”. Співпраця в рамках цих транскордонних об'єднань принесла Україні

чимало плідних результатів, адже за фінансової допомоги ЄС утілено багато життєво важливих проектів, докладено чимало зусиль для європеїзації нашої держави. Не менш важливими є новоутворення, які об'єднують східні та північні регіони України з регіонами Російської Федерації та Білорусі. До них належать євро регіони «Слобожанщина», «Ярославна», «Дніпро», «Донбас»

Головним завданням співробітництва на кордоні з ЄС є подолання наслідків втілення за радянських часів концепції кордону як лінії розподілу і посилення його контактної функції. Розвиток транскордонного співробітництва у «новому прикордонні» (уздовж кордонів колишніх радянських республік), поряд із завданнями економічної і культурної співпраці, має ще одне – подолання психологічного дискомфорту, що виник у місцевих жителів територій, які стали прикордонними внаслідок дезінтеграції СРСР. Виконанню обох завдань якнайкраще сприятиме розвиток туризму.

У табл. 1 представлена характеристика наявних в Україні євро регіонів та їх вклад у розвиток туристичної індустрії.

Представлена характеристика всіх євро регіонів України та висновки щодо розвитку туризму дають змогу підсумувати наступне:

- фактично у всіх восьми євро регіонах серед напрямів діяльності або напрямку, або опосередковано закладено розвиток туристичної індустрії за рахунок міжетнічного культурного обміну, розбудови прикордонної інфраструктури та спрощення процедури перетину, реалізації проектів з охорони навколишнього середовища та туристично-рекреаційних ресурсів і т. п.;

- діяльність у сфері туризму більш активно реалізується у євро регіонах, які розташовані на заході України та включають регіони держав - членів ЄС. Саме в цих євро регіонах більш активно залучається проекти технічної допомоги, що фінансуються ЄС; є змога «з перших рук» отримати досвід щодо співпраці та реалізації транскордонних проектів у туристичній галузі;

Характеристика єврорегіонів та їх вклад у розвиток туристичної індустрії

Основні відомості	Цілі та завдання	Вклад у розвиток туризму
1	2	3
<p>Єврорегіон «Буг» створено у вересні 1995 р.</p> <p>Засновники Волинська область України, Люблінське воєводство Польща та Брестська область Республіки Білорусь.</p>	<p>Головною метою діяльності об'єднання є активізація розвитку соціально-економічних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших зв'язків між його учасниками.</p> <p>Пріоритети стратегії розвитку Єврорегіону "Буг" включають:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розбудову кордонів і облаштування прикордонної інфраструктури; - реконструкцію існуючих та будівництво нових автомобільних доріг; - спорудження супутніх об'єктів транспортної інфраструктури; - реалізацію природоохоронних заходів на прикордонних територіях; - проведення соціально орієнтованої діяльності, спрямованої на забезпечення прав та інтересів найбільш вразливих верств населення; - створення бази даних з метою розповсюдження різнопланової інформації про регіон; - формування сприятливого бізнес-середовища через розширення мережі спеціалізованих інституцій. 	<p>В програмі єврорегіону на 2007-2013 роки було закладено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготовка та реалізація інвестицій, спрямованих на покращення туристичної та агротуристичної інфраструктури і послуг - спільні проекти, спрямовані на охорону та промоцію культурної спадщини - спільне створення життєздатних туристичних продуктів з урахуванням потреб охорони природної та культурної спадщини - спільні проекти, спрямовані на рекламування території як туристичного продукту
<p>Єврорегіон «Карпати» створено у 1993 році</p> <p>Засновники Угорщина, Польща, Румунія, Словаччина, Україна</p>	<p>Головна мета - координація транскордонного співробітництва. Пріоритетами функціонування Карпатського єврорегіону вважаються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток транспортного зв'язку на його території; - вирішення проблем розвитку інфраструктури, туризму; - створення сучасної функціональної структури економіки регіону; - розширення європейського та атлантичного співробітництва та ін. 	<p>В рамках даного єврорегіону здійснюється активна робота щодо розвитку інфраструктури та транспортного зв'язку. Окрім того, значна увага приділяється питанню інформатизації спільноти щодо діяльності єврорегіону: було створено офіційний сайт єврорегіону, де на всіх мовах країн-членів а також на англійській мові представлена інформація щодо даного утворення, і, зокрема, інформація про всі привабливі туристичні райони і об'єкти, які можна відвідати</p>
<p>Єврорегіон «Верхній Прут» створено у 2000 році.</p> <p>Засновники: прикордонні території Чернівецької області України, а також прикордонних територій Румунії та Молдови</p>	<p>Основні напрями розвитку єврорегіону:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток і гармонізація торгівельних і економічних відносин. - розробка проектів транскордонного співробітництва. - розвиток і впровадження передових технологій. - екологічна безпека, попередження забруднень басейнів Дунаю, Прута, Сірету, Дністра і Чорного моря, попередження та ліквідація наслідків промислових аварій і стихійних лих, збільшення кількості екологічно чистих виробництв. - гармонізація розвитку інфраструктур, в т.ч. енергетичних систем, транспортних мереж. - розвиток транскордонних взаємин і розширення співробітництва у сферах нормативно-правового забезпечення, науки, освіти, культури, спорту, молоді. - забезпечення і впровадження в усіх сферах економічного, соціального, політичного та культурного життя повної та справжньої рівності між особами, які належать до національної меншини, та особами, які належать до більшості населення. - охорона здоров'я населення, розвиток туризму і рекреаційної діяльності. 	<p>В рамках останнього запланованого напрямку розвитку євро регіону приділяється увага проектам щодо розвитку інфраструктури транскордонного туризму (зокрема фольклорного, культурно-етнічного, релігійного, сільськогосподарського, екологічного) як одного з найбільш ефективних шляхів використання унікального ландшафтно-рекреаційного потенціалу регіону, підвищення рівня зайнятості та швидкого залучення європейського досвіду та кредитів, а також – найбільш сприятливого бізнесу для розвитку системи транскордонних транспортних сполучень.</p> <p>Опосередковано позитивний вплив на розвиток туризму здійснює реалізація проектів з екологічної безпеки</p>

Продовження табл. 1

1	2	3
<p>Єврорегіон «Нижній Дунай» створено у 1998 році.</p> <p>Засновники: від України – Одеська область; від Республіки Молдова – Вулканештський, Кагульський і Кантемирівський райони; від Румунії – повіти Бреїла, Галац і Гульча.</p>	<p>Основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досягнення гармонійного і збалансованого розвитку економіки; - вирішення низки питань і проблем у сфері охорони навколишнього середовища; - забезпечення відповідного рівня зайнятості і соціального захисту населення; - створення умов для підвищення рівня і якості життя в наших регіонах; - здійснення кроків з інтеграції транспортної інфраструктури прикордонних регіонів в єдину мережу європейських транспортних коридорів; - формування єдиного культурного простору в Придунав'ї; - вирішення низки питань, що стосуються боротьби з організованою злочинністю, попередження і ліквідації наслідків стихійних лих і техногенних катастроф. 	<p>Незважаючи на відсутність стратегічного напрямку щодо розвитку туризму у Єврорегіоні на постійній основі працює комісія щодо розвитку транскордонного туризму. Майже щорічно проводяться міжетнічні фестивалі, які популяризують культурну спадщину населення прикордонних територій як самим мешканцям так і зовнішнім відвідувачам таких заходів. Також збереженню та розвитку туристичної індустрії сприяють проекти з охорони навколишнього середовища і попередження екологічних катастроф.</p>
<p>Єврорегіон «Слобожанщина» створено 7 листопада 2003 р.</p> <p>Засновники: Харківська область України та Белгородська область Російської Федерації</p>	<p>Основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усебічний економічний розвиток; - регіональне, локальне територіальне планування; - комунікації, транспорт і зв'язок; - наука, нові технології, освіта; - охорона здоров'я, спорт і туризм; - поліпшення стану довкілля; - ліквідація надзвичайних ситуацій, стихійних лих і їх наслідків; - сприяння розширенню контактів між жителями прикордонних територій, розвитку співпраці між установами і організаціями, а також суб'єктами господарської діяльності; - полегшення процесу перетину кордону для людей і вантажів шляхом спрощення пограничних формальностей і сприяння відкриттю нових пунктів пропуску; - сприяння якості життя населення шляхом збільшення зайнятості; - сприяння розвитку регіональної економіки за допомогою поліпшення інфраструктури прикордонних районів. 	<p>У завданнях дуже загально закладено туризм як одну зі сфер співробітництва прикордонних регіонів, але на практиці ніяких проектів у даній галузі ще реалізовано не було і поки що не планується.</p> <p>Опосередковано розвитку туризму сприятимуть розширення контактів між жителями прикордонних територій та полегшення процесу перетину кордону.</p>
<p>Єврорегіон «Ярославна» створено 24 квітня 2007 р.</p> <p>Засновники: Сумська область України та Курська область Російської Федерації</p>	<p>Цілі створення єврорегіону:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвиток партнерських відносин між регіонами в економічній, соціальній, науковій, культурній та інших сферах; - взаємодія по запобіганню або вирішенню екологічних проблем; - розробка та узгодження заходів для підтримки етнічної, культурної і мовної самобутності, розвитку і взаємозбагачення культур народів у рамках, установлених державним законодавством; - створення інформаційної бази даних в усіх напрямках і предметах спільної діяльності; - поступовий перехід від торговельно-збутових до виробничо-інвестиційних зовнішньоекономічних зв'язків на основі розвитку міжнародної кооперації і залучення прямих іноземних інвестицій; - формування транскордонних торгово-промислових організацій; - розвиток прикордонної інфраструктури 	<p>Фактично цілей, які б безпосередньо торкалися розвитку туризму у діяльності даного єврорегіону немає. Але згідно з запланованими проектами в рамках вирішення екологічних проблем у майбутньому планується реалізувати проєкт «Туристично-рекреаційні ресурси українсько-російського прикордоння». Даний проєкт сприятиме збереженню та примноженню наявних туристично-рекреаційних ресурсів та активізації туристичних потоків в обох напрямках.</p> <p>Також опосередковано розвитку туризму сприятимуть заходи щодо підтримки етнічної та культурної самобутності населення регіонів.</p> <p>Окрім того в рамках єврорегіону постійно проводяться спільні студентські заходи, що сприяє розвитку молодіжного туризму.</p>

1	2	3
<p>Єврорегіон «Дніпро» створено 29 квітня 2003 р.</p> <p>Засновники: Чернігівська та Житомирська області України, Брянська область Російської Федерації та Гомельська область Республіки Білорусь</p>	<p>Головною метою співтовариства є сприяння соціально-економічному розвитку, науковому та культурному співробітництву прикордонних територій Сторін.</p> <p>Основи майбутньої стратегії в наступному.</p> <ul style="list-style-type: none"> - узгодження і реалізація інтересів, цілей та можливостей владних структур, бізнесових - кіл і громадських організацій в розвитку транскордонного співробітництва. - створення умов для стимулювання місцевих ініціатив, розвитку прямих транскордонних контактів за найрізноманітнішими напрямками 	<p>В рамках єврорегіону «Дніпро» реалізовано ряд проектів та програм, спрямованих на розбудову кордону та створення прикордонної інфраструктури. Проекти у галузі туризму спрямовані передусім на розвиток малого та середнього бізнесу, залучення до регіону туристичних потоків з України, Росії, Білорусі, країн Європи</p>
<p>Єврорегіон «Донбас» створено 30 жовтня 2010 р.</p> <p>Засновники: Луганська та Донецька області України, Ростовська область Російської Федерації</p>	<p>Стратегічна мета Єврорегіону "Донбас" полягає в розвитку інтеграційної співпраці учасників Єврорегіону "Донбас". Досягнення стратегічної мети забезпечується за допомогою реалізації наступних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усебічний економічний розвиток; - розвиток комунікацій, транспорту і зв'язку; - розвиток науки, нових технологій, освіти; - розвиток культури, спорту, побратимських зв'язків, святкування ювілейних і пам'ятних дат в загальній історії Росії і України; - поліпшення стану довкілля; - реалізація державної молодіжної політики; - ліквідація надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру; - сприяння розширенню контактів між жителями прикордонних територій, розвитку співпраці між установами і організаціями, а також суб'єктами господарської діяльності; - сприяння у рамках чинного законодавства Російської Федерації і України спрощенню пограничних і митних процедур перетину кордону; - поліпшення якості життя населення, у тому числі за допомогою розробки і реалізації заходів по збільшенню зайнятості; - розвиток регіональної економіки за допомогою поліпшення інфраструктури прикордонних районів. 	<p>У жовтні 2012 року Радою Єврорегіону було прийнято стратегію соціально-економічного розвитку єврорегіону «Донбас» на період до 2020 року, в рамках якої закладено наступні напрями розвитку індустрії туризму:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сприяння в розробці спільних туристичних проектів, а також їх активне просування на внутрішньому і зовнішньому ринках; - сприяння в розвитку туристської інфраструктури, зокрема, збільшення кількості готелів, у тому числі економ-класу; - розвиток транспортної інфраструктури для забезпечення оптимальної доступності рекреаційних територій і районів; - формування туристичних маршрутів в прикордонні як культурно-пізнавальних, так і рекреаційних; - сприяння створенню переліку опорних точок турів, здатних стати базовими для інтегрованих маршрутів; - формування розподілених впродовж року подієвих заходів трансграничної спрямованості в прикордонних містах і районах, що мають потенціал для залучення туристів як з прикордонні, так і з інших регіонів РФ і України (подієві заходи); - популяризація і підтримка туристсько-рекреаційного потенціалу Єврорегіону "Донбас".

Джерело: сформовано автором на підставі [3, 9, 10, 11, 12, 13]

- представники органів управління всіх регіонів приймають участь у міжнародних заходах з метою популяризації інформації стосовно даних утворень, їх конкурентних переваг та можливостей у тому числі і у сфері туристичної діяльності. Але варто зазначити що органи управління західними євро регіонами приділяють більшу увагу інформуванню як національної так і міжнародної спільноти у тому числі і через мережу Інтернет

- не всі євро регіони мають чітку стратегію розвитку, або довгострокову програму розвитку (на сьогоднішній день лише «Донбас» та «Буг»), де було б представлено конкретні заходи, джерела фінансування у тому числі стосовно розвитку туристичної індустрії;

- відсутність розгорнутої систематичної розгорнутої інформації щодо результатів моніторингу діяльності всіх регіонів значно ускладнює процес аналізу наявних результатів та розробки стратегій або програм подальших дій на майбутні періоди. Даний факт неодноразово підкреслювався дослідниками і раніше [1], але і зараз ситуація залишається незмінною, а отже порівняльний аналіз діяльності євро регіонів у тому числі сфері туризму є достатньо суб'єктивним.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений огляд та аналіз діяльності євро регіонів України засвідчив, що на сьогодні в цілому приділяється недостатньо уваги розвитку туризму в рамках транскордонного співробітництва. Більш активно проблемами даної сфери займаються у західних євро регіонах, натомість східні більше уваги приділяють розвитку спільних бізнес-проектів на базі існуючих промислових комплексів. Але варто зазначити, що у всіх регіонах реалізується велика кількість проектів у суміжних сферах (розбудова транспортної та прикордонної інфраструктури, проекти охорони навколишнього середовища та міжкультурного обміну і т.п.), що безумовно опосередковано сприяє розвитку туристичної індустрії як конкретних регіонів так і України в цілому.

Для подальшого розвитку індустрії гостинності як у східних так і у західних

євро регіонах доцільно розробити довгострокові програми дій з чітко прописаними заходами конкретно у даній сфері, бюджетом та календарним планом їх реалізації. Такий підхід дозволить здійснювати моніторинг реалізації запланованих заходів та робити ґрунтовні висновки щодо отриманого ефекту.

Література

1. Біль М. Транскордонне співробітництво регіонів України в галузі туризму: сучасний стан та основні напрями розвитку / М. Біль // Демократичне врядування: наук. вісн. – 2008 – Вип. 2 – С. 21-24.
2. Дубовик Б. Досвід міжнародної співпраці в рамках євро регіонів. Перспективи України [Електронний ресурс]./ Б. Дубовик – Режим доступу: <http://www.uspishnaukraina.com.ua>.
3. Ільченко Н. М. Транскордонне співробітництво в Україні: перспективи розвитку євро регіонів [Електронний ресурс]/ Н. М. Ільченко // Державне будівництво – 2012. – № 2. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/21.pdf>
4. Студенников І. Транскордонне співробітництво та його місце в регіональному розвитку / І. Студенников / Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України. За ред. С. Максименка. – К.: Логос, 2000. – 171 с. – С. 138 – 170.
5. Лавренчук А.О. Транскордонне співробітництво в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку на рівненщині // Соціально-економічна ефективність державного управління: теорія, методологія та практика: Матеріали щоріч. наук.-практ. конф. / За заг. ред. А.О.Чемериса - Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2003. - Ч. 1. - С. 230-239.
6. Василюх Н. В. Розвиток ринку туристичних послуг у контексті розвитку транскордонного співробітництва / Н. В. Василюх // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту – 2010 – Вип. 3 – С. 160-165.
7. Гришко Р.О. Роль транскордонного співробітництва у розвитку українсько-польських відносин у галузі туризму / Р. О. Гришко // Науковий вісник Націона-

льного Авіаційного Університет (економіка, право, туризм, політологія). – 2011. – Вип. 2 (4) – С. 115-120.

8. Донских С. В. Туризм как фактор трансграничного сотрудничества / С. В. Донских // Белорусская политология: многообразие в единстве. Политическое знание в современном социальном и образовательном пространстве: тезисы докладов V международной научно-практической конференции, Гродно, 17 - 18 мая 2012 г. В 2 ч. Ч. 1 / Учреждение образования "Гродненский гос. ун-т им. Я. Купалы"; редкол.: В. Н. Ватиль, и др. – Гродно : ГрГУ, 2012. – С. 169-174

9. Стратегия социально-экономического развития еврорегиона «Донбасс» на период до 2020 года. Одобрена на заседании Совета Еврорегиона «Донбасс» 10 апреля 2012 г., г. Луганск, Украина – Ростов-на Дону (Россия), Донецк (Украина), Луганск (Украина). – 2012 – 138 с.

10. Офіційний сайт «Карпатський Єврорегіон» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.franko.lviv.ua/rasd/uk/turyzm/index.htm>

11. Офіційний сайт Головного управління економіки Чернівецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economica.oda.cv.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=68

12. Офіційний сайт Департаменту ЗЕД та європейської інтеграції Одеської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ved.odessa.gov.ua/transkordonne-spivrobitnistvo/vroegon-nizhnj-dunaj/>

13. Програма транскордонного співробітництва Польща – Білорусь – Україна 2007-2013. Переклад остаточної версії програми, затвердженої рішенням Європейської Комісії № К (2008) 6411 від 6 листопада 2008 року – 92 с.

References

1. Bil' M. Transkordonne spivrobitnictvo regioniv Ukraïni v galuzi turizmu:

suchasnij stan ta osnovni naprjami rozvitku / M. Bil' // Demokratichne vrjaduvannja: nauk. visn. – 2008 – Vip. 2 – S. 21-24.

2. Dubovik B. Dosvid mizhnarodnoi spivpraci v ramkah evroregioniv. Perspektivi Ukraïni [Elektronnij resurs]/ B. Dubovik – Rezhim dostupu: <http://www.uspishnaukraina.com.ua>.

3. Il'chenko N. M. Transkordonne spivrobitnictvo v Ukraïni: perspektivi rozvitku evro regioniv [Elektronnij resurs]/ N. M. Il'chenko // Derzhavne budivnictvo – 2012. – № 2. – Rezhim dostupu: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/21.pdf>

4. Studenniikov I. Transkordonne spivrobitnictvo ta jogo misce v regional'nomu rozvitku / I. Studennikov / Regional'na politika v kraïnah Ėvropi: Uroki dlja Ukraïni. Za red. S. Maksimenka. – K.: Logos, 2000. – 171 s. – S. 138 – 170.

5. Lavrenchuk A.O. Transkordonne spivrobitnictvo v Ukraïni: suchasnij stan i perspektivi rozvitku na rivnenshhini // Social'no-ekonomichna efekтивnist' derzhavnogo upravlinnja: teorija, metodologija ta praktika: Materiali shhorich. nauk.-prakt. konf. / Za zag. red. A.O.Chemerisa - L.: LRIDU UADU, 2003. - Ch. 1. - S. 230-239.

6. Vasiliha N. V. Rozvitok rinku turistichnih poslug u konteksti rozvitku transkordonnogo spivrobitnictva / N. V. Vasiliha // Visnik Chernivec'kogo torgovel'no-ekonomichnogo institutu – 2010 – Vip. 3 – S. 160-165.

7. Grishko R.O. Rol' transkordonnogo spivrobitnictva u rozvitku ukraïns'ko-pol's'kih vidnosin u galuzi turizmu / R. O. Grishko // Naukovij visnik Nacional'nogo Aviacijnogo Universitet (ekonomika, pravo, turizm, politologija). – 2011. – Vip. 2 (4) – S. 115-120.

8. Donskih S. V. Turizm kak faktor transgranichnogo sotrudnichestva / S. V. Donskih // Belorusskaja politologija: mnogoobrazie v edinstve. Politicheskoe znanie v sovremennom social'nom i obrazovatel'nom prostranstve: tezisы dokladov V mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoj konferencii, Grodno, 17 - 18 maja 2012 g. V 2 ch. Ch. 1 / Uchrezhdenie obrazovanija

"Grodnenskiy gos. un-t im. Ja. Kupaly"; redkol.: V. N. Vaty'l', i dr. – Grodno : GrGU, 2012. – S. 169-174.

9. Strategija social'no-jekonomicheskogo razvitija evroregiona «Donbass» na period do 2020 goda. Odobrena na zasedanii Soveta Evroregiona «Donbass» 10 aprelja 2012 g., g. Lugansk, Ukraina – Rostov-na Donu (Rossija), Doneck (Ukraina), Lugansk (Ukraina). – 2012 – 138 s.

10. Oficijnij sajt «Karpats'kij Evroregion» [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: <http://www.franko.lviv.ua/rasd/uk/turyzm/index.htm>

11. Oficijnij sajt Golovnoغو upravlinnja ekonomiki Chernivec'koї oblasnoї

derzhavnoї administracii [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: http://www.economica.oda.cv.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=68

12. Oficijnij sajt Departamentu ZED ta evropejs'koї integracii Odes'koї oblasnoї derzhavnoї administracii [Elektronnij resurs] – Rezhim dostupu: <http://ved.odessa.gov.ua/transkordonne-spivrobitnistvo/vroregion-nizhnj-dunaj/>

13. Programa transkordonnoغو spivrobitnictva Pol'shha – Bilorus' – Ukraina 2007-2013. Pereklad ostatochnoї versii programi, zatverdzhenoї rishennjam Evropejs'koї Komisii № K (2008) 6411 vid 6 listopada 2008 roku – 92 s.

Зеленко Е. А.

Роль еврорегионов в развитии туристической индустрии Украины

В статье предоставлена общая характеристика, отражены основные направления деятельности и определена роль еврорегионов в развитии туристической индустрии Украины. На основе анализа научных статей, официальных печатных и электронных источников были определены отличия в деятельности еврорегионов в сфере гостеприимства на западной и на восточной границах Украины. По результатам проведенного обзора и сравнения направлений деятельности еврорегионів в сфере туризма определен ряд проблем и предоставлены рекомендации относительно дальнейшего развития трансграничного туризма.

Ключевые слова: еврорегион, пограничные регионы, трансграничное сотрудничество, туризм, направления деятельности, развитие.

Zelenko O.

The role of European regions in the development of tourism industry of Ukraine

General description, basic directions of activity and the role of euroregions in development of tourist industry in Ukraine are presented in the article. On the basis of analysis of the scientific articles, official printed and electronic sources differences in activity of euroregions in the field of hospitality on western and on east borders of Ukraine were identified. On the bases of the conducted review and comparison the directions of euroregions activity in the field of tourism the row of problems is certain and recommendations are given in relation to further development of transfrontal tourism.

Keywords: Euroregion, border regions, transfrontal collaboration, tourism, directions of activity, development.

Рецензент: Заблодська І. В. – доктор економічних наук, професор, Директор Луганської філії Інституту економіко-правових досліджень Національної академії наук України, м. Луганськ, Україна.

Reviewer: Zablodskaya I. – Professor, Ph.D. of Economics, Director of the Institute of economic and legal research Lugansk branch National academy sciences of Ukraine, Luhansk, Ukraine.

e-mail: zablodin@yandex.ru

Стаття подана
30.08.2013 р.